

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Evy Šonkové a soudců Tomáše Kocourka a Sylvy Šiškeové v právní věci žalobce: **Mgr. J. B.**, zastoupený JUDr. Markem Hastíkem, advokátem se sídlem Všetičkova 615/5, Brno, proti žalovanému: **Katastrální úřad pro Jihomoravský kraj**, Katastrální pracoviště Brno-město, se sídlem Moravské náměstí 1/1, Brno, o návrhu na obnovu řízení ve věci vedené Krajským soudem v Brně pod sp. zn. 30 A 201/2017, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 14. 12. 2022, č. j. 30 A 201/2020-121,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Žádost žalobce o osvobození od soudních poplatků **se zamítá**.
- V. Žalobci **se vrací** přeplatek na soudním poplatku za kasační stížnost ve výši **4.000 Kč**. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám zástupce žalobce JUDr. Marka Hastíka, advokáta, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Krajský soud v Brně usnesením označeným v záhlaví (dále „krajský soud“ a „napadené usnesení“) zamítl návrh, kterým žalobce usiloval o obnovu řízení, které vedlo k zamítnutí žaloby na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného, a to rozsudkem krajského soudu ze dne 23. 5. 2020, č. j. 30 A 201/2017-137. Kasační stížnost proti tomuto

rozsudku Nejvyšší správní soud zamítl rozsudkem ze dne 18. 10. 2018, č. j. 9 As 259/2018-78 (proti němu podanou ústavní stížnost odmítl Ústavní soud usnesením ze dne 26. 5. 2020, sp. zn. I. ÚS 4182/18).

[2] Jak vyplývá z rozsudku č. j. 9 As 259/2018-78 (body 2 a 6), žalobce se zásahovou žalobou domáhal odstranění dvou záznamů do katastru nemovitostí z roku 2017, kterými žalovaný ve prospěch žalobce zapsal vlastnické právo k „bytové jednotce č. X v budově č. p. X1, X2 a X3, postavené na pozemcích parc. č. XA, XB, XC, XD, XE a XF, v katastrálním území Ž., zapsané na listu vlastnictví č. X, a k ideálnímu podílu 1027/29182 k budově č. p. X1, X2 a X3 a pozemkům parc. č. XA, XB, XD, XE a XF, vše v katastrálním území Ž., zapsaných na listech vlastnictví č. X a X“ (záznam sp. zn. Z-23024/2013-702 byl proveden dne 27. 6. 2017 na základě usnesení Městského soudu v Brně ze dne 13. 9. 2013, č. j. 58 D 211/2004-554, kterým byla schválena dohoda dědiců po zůstaviteli Ing. M. B., otci žalobce), a k „ideálnímu podílu 1027/29182 k pozemku parc. č. XC, v katastrálním území Ž., zapsaného na listu vlastnictví č. X“ (záznam sp. zn. Z-23025/2013-702 byl proveden dne 28. 6. 2017 na základě usnesení Městského soudu v Brně ze dne 13. 9. 2013, č. j. 60 D 820/2012-111, kterým byla schválena dohoda dědiců po zůstavitelce V. B., matce žalobce).

[3] Žalobce tehdy zásahovou žalobou brojil proti tomu, že jeho právní postavení jakožto vlastníka výše uvedených nemovitostí je nejisté, neboť záznamy byly provedeny navzdory tomu, že zde v rozporu s § 8 odst. 1 zákona č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem (dále „zákon o zápisech“), nebyla návaznost na dosavadní zápisy v katastru nemovitostí a předložené listiny obsahovaly zřejmé nesprávnosti [spočívající v porušení § 20 odst. 2 zákona č. 72/1994 Sb., kterým se upravují některé spoluvlastnické vztahy k budovám a některé vlastnické vztahy k bytům a nebytovým prostorům a doplňují některé zákony (zákon o vlastnictví bytů), podle jehož věty druhé *přechod vlastnictví k jednotce je podmíněn přechodem spoluvlastnického podílu na pozemku*]. Navíc tomu bránila poznámka předběžného opatření, probíhající vkladové řízení sp. zn. V-4221/2017-702 a odložení vykonatelnosti zmíněného usnesení Městského soudu v Brně č. j. 58 D 211/2004-554 (viz body 3 a 4 rozsudku č. j. 9 As 259/2018-78). Nejvyšší správní soud však dospěl k závěru, že je-li „*ve prospěch stěžovatele zapsáno v katastru nemovitostí vlastnické právo k bytu, avšak existuje pochybnost, o tom, zda je skutečně vlastníkem, přičemž o zapsání svého vlastnického práva nadále usiluje, nebylo provedením zápisů zasaženo do jeho právní sféry. Ve svém důsledku stěžovatel brojí proti tomu, že byl zápis proveden na základě nesprávných listin, nikoli proti zápisu vlastnického práva jako takového. Zápisem vlastnického práva ve prospěch stěžovatele se jeho právní postavení nestalo méně nejistým, a to ani co se týče případného soukromoprávního jednání, jehož předmětem by byt byl*“ (bod 27 č. j. 9 A 259/2018-78).

[4] V návrhu, kterým se domáhal obnovy řízení, žalobce jako na novou skutečnost poukázal na rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 21. 10. 2020, č. j. 1 Co 24/2020-223 (dále „rozsudek vrchního soudu“). Tím byl změněn výrok rozsudku krajského soudu ze dne 10. 7. 2020, č. j. 35 C 13/2017-169, a současně nahrazeno rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 8. 2017, č. j. V-4221/2017-702-15. Konkrétně byl povolen vklad vlastnického práva ve prospěch společného jmění manželů B. (rodičů žalobce) k výše zmíněnému podílu ve výši 1027/29182 k pozemku parc. č. XC, v k. ú. B.-Ž., zapsanému na listu vlastnictví č. X (dále „podíl na předmětném pozemku“), a to na základě rozsudku

pokračování

Městského soudu v Brně ze dne 20. 12. 2016, č. j. 14 C 118/2013-125 (pravomocného ke dni 15. 2. 2017), kterým bylo určeno, že podíl na předmětném pozemku byl k 12. 3. 2004 v jejich vlastnictví. Krajský soud dospěl v napadeném usnesení k závěru, že rozsudek vrchního soudu není důkazem toho, že výše zmíněné záznamy byly provedeny nezákonně, ani nemůže vést k příznivějšímu výsledku sporu pro žalobce, a nemůže se proto jednat o důvod pro povolení obnovy řízení. Podstatné podle krajského soudu bylo, že žalovaný záznamy provedl na základě listin vzešlých z dědického řízení (zmíněná usnesení Městského soudu v Brně ze dne 13. 9. 2013, č. j. 60 D 820/2012-111 a 58 D 211/2004-554; dále „usnesení městského soudu“). Ty obsahovaly nezbytné náležitosti a žalovaný nebyl oprávněn zkoumat jejich věcnou správnost, která nebyla zpochybněna ani rozsudkem vrchního soudu. Dodal, že s ohledem na zásadu priority nemohl mít výsledek vkladového řízení zahájeného v roce 2017 před nimi přednost.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[5] Žalobce (dále „stěžovatel“) zrekapituloval skutkový stav včetně obsahu původní žaloby. Krajský soud podle něj nesprávně posoudil relevanci nového důkazu, rozsudku vrchního soudu. Vklad vlastnického práva k podílu na předmětném pozemku, který nakonec vrchní soud ve prospěch společného jmění jeho rodičů povolil, měl být správně proveden ke dni zahájení vkladového řízení 21. 2. 2017. Žalovaný provedl zápis vlastnického práva ve prospěch stěžovatele (neoprávněně) záznamem sp. zn. Z-23025/2013-702 až dne 28. 6. 2017. Rozsudek vrchního soudu je podle stěžovatele důkazem nezákonnosti tohoto pozdějšího zápisu, a to z důvodu porušení požadavku na návaznost zápisů v katastru. Podle stěžovatele má zápis vlastnického práva na základě rozhodnutí soudu o určení vlastníka přednost před jeho zápisem na základě přechodu děděním (nejprve je totiž třeba vyjasnit, zda zůstavitel byl vlastníkem). Stěžovatel dodal, že meritem věci se soudy dosud nezabývaly, pouze otázkou aktivní procesní a věcné legitimace; nedostatek aktivní legitimace sice potvrdil i Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 9 As 259/2018-78, současně však dovodil, že pokud by stěžovatel namítal zásah do svých práv v důsledku povinnosti plnit závazky vyplývající z vlastnictví nemovité věci, ač vlastnictví popírá, byla by situace odlišná. Stěžovatel uvádí, že o vlastnictví neusiluje a popírá jej již od roku 2013, přičemž s vlastnictvím věci je pro něj spojen nepříznivý následek spočívající v povinnosti platit např. daň z nemovitosti či místní poplatek za komunální dopad. Platby od něj požadují též společenství vlastníků či exekutor v souvislosti s pohledávkou jeho sester na vyplacení podílu na dědictví. Navrhl napadené usnesení zrušit.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že k provedení zmíněných záznamů byly splněny zákonné podmínky. Nepříslušelo mu posuzovat věcnou správnost pravomocných a dosud nezrušených usnesení městského soudu. Nebyly zde žádné zřejmé nesprávnosti a existovala i návaznost na dosavadní zápisy. Na zákonnost zápisů z roku 2017 nemá vliv ani následně vynesení rozsudek vrchního soudu, neboť jím nebyla zpochybněna pravost listin, na jejichž základě byly zápisy provedeny. S ohledem na zásadu priority podle něj nejsou splněny podmínky pro obnovu řízení. Navrhl kasační stížnost zamítnout.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[7] Kasační stížnost je přípustná a projednatelná, není však důvodná.

[8] Podle § 111 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“), *řízení ukončené pravomocným rozsudkem se na návrh účastníka obnoví, jestliže vyšly najevo důkazy nebo skutečnosti, které bez jeho viny nebyly nebo nemohly být v původním řízení uplatněny, popřípadě bylo jinak rozhodnuto o předběžné otázce, jestliže výsledek obnoveného řízení může být pro něj příznivější.*

[9] Stěžovatel se domáhá obnovy řízení o žalobě proti nezákonnému zásahu, který měl spočívat v provedení zápisu vlastnického práva v jeho prospěch, a to záznamy sp. zn. Z-23024/2013-702 a Z-23025/2013-702 ze dnů 27. 6. 2017 a 28. 6. 2017. Tvrdí, že novou skutečností, kterou bez své viny nemohl v původním řízení uplatnit, je rozsudek vrchního soudu, kterým byl povolen vklad vlastnického práva k podílu na předmětném pozemku ve prospěch společného jmění jeho rodičů. Nesouhlasí se závěrem krajského soudu [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], který důvod pro obnovu řízení na tomto základě neshledal.

[10] Jak vyplývá z předloženého správního spisu, zápis vlastnického práva k podílu na předmětném pozemku ve prospěch stěžovatele byl proveden záznamem sp. zn. Z-23025/2013-702 na základě ohlášení soudní komisařky ze dne 23. 9. 2013, jehož přílohou bylo usnesení městského soudu, a to ze dne 13. 9. 2013, č. j. 60 D 820/2012-111, pravomocné ke dni 18. 9. 2013. Z tohoto usnesení vyplývá, že podíl na předmětném pozemku byl v době smrti zůstavitelky (stěžovatelovy matky) v jejím vlastnictví, načež měl připadnout stěžovateli. Tomu odpovídá, že podle usnesení Městského soudu v Brně ze dne 13. 9. 2013, č. j. 58 D 211/2004-554, podíl na předmětném pozemku nebyl k okamžiku smrti zůstavitele (stěžovatelova otce) ve společném jmění manželů. Zmíněným rozsudkem č. j. 14 C 118/2013-125 následně městský soud rozhodl, že předmětný pozemek byl ke dni smrti stěžovatelova otce 12. 3. 2004 ve společném jmění rodičů stěžovatele. Stěžovatel na tomto základě navrhl, aby byl do katastru nemovitostí zapsán vklad vlastnického práva k podílu na předmětném pozemku ve prospěch společného jmění jeho rodičů (návrh byl žalovanému doručen dne 20. 2. 2017). Vyrozuměním ze dne 29. 6. 2017 však byl stěžovatel informován o provedení zápisu vlastnického práva k podílu na předmětném pozemku v jeho prospěch s tím, že odpadla překážka spočívající v řízení V-10114/2004-702 (podle stěžovatele byl v tomto řízení zamítnut návrh na vklad vlastnického práva k podílu na předmětném pozemku ve prospěch jeho sestry na základě darovací smlouvy mezi ní a jejich matkou). Rozhodnutím ze dne 14. 8. 2017, č. j. V-4221/2017-702-15, pak žalovaný zamítl návrh na vklad vlastnického práva k podílu na předmětném pozemku ve prospěch společného jmění rodičů stěžovatele. Žalovaný zde uvedl, že vlastnické právo k předmětnému pozemku svědčí stěžovateli (na základě předcházejícího záznamu sp. zn. Z-23025/2013-702) a že není splněna druhá podmínka pro povolení vkladu na základě soudního rozhodnutí stanovená § 17 odst. 4 zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon), podle které musí být soudní rozhodnutí *závazné i pro osoby, v jejichž prospěch je právo v katastru dosud zapsáno* (tím byl podle žalovaného stěžovatel, který však v soudním řízení jako vlastník pozemku nevystupoval). Proti tomuto rozhodnutí žalobce brojil žalobou, která vedla k rozsudku vrchního soudu.

[11] Stěžovatel namítá, že zápis vlastnického práva k podílu na předmětném pozemku záznamem sp. zn. Z-23025/2013-702 byl nezákonný, neboť nenavazoval na předchozí zápis. Toho novým důkazem, který stěžovatel do té doby nemohl bez své viny uplatnit, má být

pokračování

rozsudek vrchního soudu, kterým bylo nahrazeno zamítavé rozhodnutí žalovaného č. j. V-4221/2017-702-15 a povolen vklad vlastnického práva k podílu na předmětném pozemku ve prospěch společného jmění jeho rodičů.

[12] Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se závěrem krajského soudu v napadeném usnesení (bod 10), že rozsudek vrchního soudu „nemůže ovlivnit zákonnost záznamů žalovaného provedených žalovaným v roce 2017, ani vést k příznivějšímu výsledku sporu pro žalobce“. Jak uvedl krajský soud, žalovaný disponoval ohlášením soudní komisařky včetně usnesení z dědického řízení, jehož věcnou správnost nebyl oprávněn přezkoumat a které mělo prioritu před pozdějším návrhem na vklad vycházejícím z rozsudku městského soudu č. j. 14 C 118/2013-125. Krajský soud správně dovodil, že na tyto závěry rozsudek vrchního soudu nemohl mít vliv (nezpochybnil pravost listin, na jejichž základě byly záznamy v roce 2017 provedeny).

[13] Návrh na záznam vlastnického práva k podílu na předmětném pozemku ve prospěch stěžovatele byl žalovanému doručen dne 23. 9. 2013. Podle § 63 odst. 4 katastrálního zákona *zápisy do katastru na základě listin doručených katastrálnímu úřadu přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů*. Podle § 8 odst. 1 zákona o zápisech žalovaný zjistí, *zda je předložená listina bez chyb v psaní nebo počtech a bez jiných zřejmých nesprávností a zda navazuje na dosavadní zápisy v katastru*. Podle § 12 odst. 2 zákona o zápisech *pořadí zápisů v katastru se řídí, pokud zákon nestanoví jinak, dobou, ve které návrh na zápis do katastru byl doručen katastrálnímu úřadu*.

[14] Nelze přisvědčit stěžovatelově námitce, že důkazem nesprávného posouzení otázky *návaznosti na dosavadní zápisy v katastru* je rozsudek vrchního soudu. Žalovaný disponoval usnesením městského soudu, podle něhož na stěžovatele přešlo vlastnické právo k podílu na předmětném pozemku od jeho matky. Není sporu o tom, že toto usnesení nevykazovalo nesprávnosti, které by bylo možné považovat za zřejmé ve smyslu § 8 odst. 1 zákona o zápisech (tedy podobného rázu jako chyby v psaní a počtech). V době, kdy žalovaný provedl záznam vlastnického práva, pak byla splněna i podmínka návaznosti, neboť, jak tvrdí i sám stěžovatel v kasační stížnosti, vlastnické právo k podílu na předmětném pozemku bylo v té době zapsáno ve prospěch jeho matky. Vrchní soud povolil vklad vlastnického práva ve prospěch společného jmění rodičů stěžovatele až v roce 2020. Žalovaný sice měl k dispozici rozsudek městského soudu č. j. 14 C 118/2013-125 určující, že se předmětný pozemek nacházel v jejich vlastnictví ke dni 12. 3. 2004, avšak, jak již uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 9 As 259/2018-78 (bod 26), „*ani v případě, kdy by se katastrální úřad domníval, že listina obsahuje nesprávné údaje, které ovšem nelze podřadit pod chyby v psaní, počtech či jiné zřejmé nesprávnosti, nemá možnost provedení zápisu záznamu odmítnout. Takové nedostatky je třeba nejprve odstranit v řízení před orgánem, který je k tomu příslušný (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2008, č. j. 9 As 60/2007-42). Katastrální úřad tudíž při provádění záznamu nezkoumá skutečný stav věci, neověřuje existenci vlastnického práva osoby, v jejíž prospěch jej zaznamenává*“. Žalovaný se zabývá otázkou, „*zda se v daném případě jedná o řádné nabývací tituly, bez ohledu na to, zda jsou či nejsou platné*“ (bod 28); žalovanému „*nepřísluší přezkoumávat věcnou správnost předložených listin, na jejichž základě záznam do katastru nemovitostí provádí*“ (bod 30). Jinými slovy, pro zákonnost postupu žalovaného byla určující návaznost na stav zapsaný v katastru nemovitostí, nikoliv stav skutečný, jak jej deklaroval městský soud. Z rozsudku vrchního soudu nevyplývá

nezákonnost postupu žalovaného ve vztahu k zápisu vlastnického práva ve prospěch stěžovatele záznamem sp. zn. Z-23025/2013-702, ale nesprávnost postupu žalovaného spočívající v neprovedení vkladu vlastnického práva ve prospěch společného jmění rodičů stěžovatele rozhodnutím ze dne 14. 8. 2017, č. j. V-4221/2017-702-15.

[15] Stěžovatel dále namítl i to, že zápis vlastnického práva na základě rozhodnutí soudu o určení vlastníka měl mít přednost před zápisem vlastnického práva na základě přechodu dědění. Tato námitka však není přípustná, neboť ji neuplatnil v řízení před krajským soudem, ač tak učinit mohl (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Stěžovatel v kasační stížnosti také zopakoval své přesvědčení, že žalovaný měl řízení o záznamu vlastnického práva na základě výsledku dědického řízení přerušit do doby vydání rozhodnutí ve vkladovém řízení, v němž stěžovatel předložil rozsudek městského soudu č. j. 14 C 118/2013-125 určující, že vlastnické právo svědčilo společnému jmění jeho rodičů. Tato výhrada proti postupu žalovaného ovšem nemůže být důvodem pro obnovení řízení před soudem (srov. znění § 111 s. ř. s.), ani se neupíná ke skutečnosti, na níž stěžovatel návrh na obnovu řízení zakládá (vydání rozsudku vrchního soudu); Nejvyšší správní soud se jí proto nezabýval.

[16] Stěžovateli bylo usnesením krajského soudu ze dne 10. 2. 2021, č. j. 30 A 201/2020-82, přiznáno osvobození od soudního poplatku ve výši 80 % ze vzniklé poplatkové povinnosti v této věci. Toto osvobození se podle § 36 odst. 3 s. ř. s. vztahuje i na řízení o kasační stížnosti. Stěžovatel požádal o plné osvobození od soudního poplatku za kasační stížnost, na nesprávnou výzvu soudu jej však následně uhradil v plné výši. Stěžovatel soudu neosvědčil, že by jeho majetkové poměry doznaly změn odůvodňujících plné osvobození od soudních poplatků, které lze podle § 36 odst. 3 s. ř. s. přiznat pouze *výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody*. Stěžovatel sice stejně jako v řízení před krajským soudem doložil exekuční příkazy vydané na jeho nemovitý majetek, současně však uvedl, že pobírá starobní důchod ve výši 14.639 Kč a že jeho manželka žijící s ním ve společné domácnosti pobírá důchod ve výši 19.050 Kč. K pravidelným měsíčním výdajům žádné informace neuvedl. Za této situace považuje Nejvyšší správní soud osvobození od soudních poplatků ve výši 80 % za přiměřené tvrzeným majetkovým poměrům stěžovatele. Nejvyšší správní soud proto zamítl žádost o plné osvobození od soudních poplatků a současně rozhodl o vrácení přeplatku na soudním poplatku ve výši 4.000 Kč (§ 10 odst. 2 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích).

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s.).

[18] Stěžovatel ve věci neměl úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovanému nevznikly náklady nad rámec běžné činnosti.

[19] Přeplatek na soudním poplatku bude stěžovateli vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Marka Hastíka, advokáta se sídlem Všetičkova 615/5 Brno.

pokračování

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. května 2024

Eva Šonková
předsedkyně senátu